

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: חיה	שם פרטי: רוזנטל
------------------	--------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: מוסקוביץ	בלועזית Moscovici
שם פרטי איתו נולדתי: אנה	בלועזית Ana
עיר לידה: יאסי	בלועזית Iasi
שם פרטי ושם משפחה של האב: זליג אשר מוסקוביץ	שם פרטי סבתא: פרידה
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: יאסי, רומניה	בלועזית Stradela Armean 16, Iasi,
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה) תלמידה ביסודי	מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה) תלמידה
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: העיר יאסי, באותה הכתובת. (שם העיר או האזור ושם הארץ)	
במידה והיית בגטו, ציין את שמולא	בלועזית
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו לא	בלועזית
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: העיר יאסי	תאריך השחרור: 23/03/1944
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה) לא	ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור יאסי עד 1947
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין מתי עד מתי לא	שנת עליה: 1948 במידה ועלית באנייה, ציין את שמה "נגבה"

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים):

צפון מזרח רומניה, העיר יאסי, עיר גדולה שגרו בה 40,000 יהודים וכיום גרים בה 400. גדלתי בבית דתי מסורתי, סבי היה סופר סת"מ, אני הייתי נכדתו הבכורה, היינו בקשר טוב ואהבתי אותו מאוד. יש לי שתי אחיות ברוריה ויוכבד. אבא שלי עבד בחנות מסחר לבדים ואמא הייתה עקרת בבית, אמא שלה פרידה, סבתא שלי גרה איתנו גם. אנחנו גרנו באזור שלא היו בו כמעט יהודים והיינו בקשר טוב מאוד עם השכנים הרומנים.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

היום הראשון של המלחמה היה גם היום הראשון של הלימודים שלי, הגעתי לבית הספר וסילקו אותי בחזרה הביתה. אני זוכרת כמה בכיתי בדרך הביתה, לא הבנתי למה סילקו אותי מבית הספר. בימי המלחמה היה מאוד קשה, היה רעב גדול ופחד, הלכנו עם תלאי צהוב, היה עוצר ליהודים ולא נתנו לנו להסתובב ברחוב ואבא נלקח למחנה מעצר.

ההפצצות היו בלתי פוסקות, אני זוכרת שהיה ליד הבית שלנו מבצר גדול מימי הטורקים, הגרמנים הקימו שם נקודת תצפית והציבו שם מכוונת ירייה. כיוון שכבר התרגלנו למטס האווירונים מעלינו, הפסקנו להתרגש מכך, ולא היינו רצים למרתף בכל פעם שהאווירונים חגו מעלינו. הגרמנים ראו את זה מלמעלה וטענו שאנחנו עושים סימנים למטוסים הרוסיים. הם באו אלינו הביתה, העמידו אותנו ליד הקיר ורצו לירות בנו. השכן שלנו הגוי, היה קצין במשמר הברזל והיה יכול להתערב ולהציל אותנו מהם.

ביוני 1941 היה פוגרום ענק ברומניה, נהרגו בו 12,000-14,000 יהודים, סבי נהרג באותו פוגרום. אז חשבתי שהאשמים בפוגרום היו הגרמנים כיום אני יודעת שהוא נעשה ע"י הרומנים. בפוגרום הגן עלינו אותו שכן שלנו, שהיה חבר בתנועה הפשיסטית "משמר הברזל". הוא לא היה צדיק גדול, אני שמעתי שבפוגרום הוא עשה שמות ביהודים. היה קשה מאד במלחמה, לא היה עבודה ואבא לא היה, רבים מהמשפחה נהרגו. ב-1944 רומניה שוחררה ע"י הרוסיים.

אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ
(השחרור וחזרתך הביתה, חייך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

בתום המלחמה אבא חזר מהמחנה מעצר, אבל עדיין היה רעב נוראי. הייתה לי בת דודה שפעלה בתנועת השומר הצעיר במחתרת עוד בתקופת המלחמה, כשנגמרה המלחמה היא צירפה אותי לקן, הייתי מארבעת החניכים הראשונים של קן השומר הצעיר ביאסי. היה לי בן-דוד צנחן, שצנח ברומניה ונפל בשבי, אך לא הספיקו לעשות לו כלום כי רומניה בדיוק שוחררה על-ידי הרוסיים. בקשתו האחרונה הייתה שמשפחתו תעלה ארצה.

1947- דרך תנועת השומר הצעיר הגיעו סרטיפקטים לי ולאחותי הקטנה ממני בשנתיים לעלות לארץ. הפרידה מהורי ומאחותי הקטנה הייתה קשה, אך הכי קשה הייתה הפרידה מסבתא פרידה, שהייתה מבוגרת וידעתי שלא אפגש איתה יותר. הגענו להולנד ברכבת. בהולנד נאספנו 500 צעירים מכל תנועות הנוער ברומניה, במקום שנקרא "אפלדורן"- זה היה מקום ההכשרה של חלוצים שעלו מרומניה לעלייה ארצה. המבנה שהיינו ו לאחר מכן שימש כבי"ח לחולי נפש. אנחנו היינו קבוצה של 70 חניכים מהשומר הצעיר, הקבוצה שלנו כללה בתוכה יתומים צעירים בגילאי 8,9 שהתנועה טיפלה בהם.

ההולנדים שטיפלו בנו, היו מאוד נחמדים ודאגו לנו, גידלנו גן ירק ועבדנו בעבודות שונות, למדנו דברים רבים אבל בעיקר עברית. היה לנו קשר עם המשפחה ברומניה במכתבים. אני זוכרת את היום שהכריזו על הקמת מדינת ישראל. לא ידענו מה לעשות ועשינו רעש והפרענו לבנים שהיו בקומה מתחתינו, ההולנדים שהיו אחראיים עלינו הבינו את ההתרגשות שלנו. נשארנו בהולנד עד 10/1948 ואז עלינו ארצה על אניית "נגבה"

נא ספרי/י על חיך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

כשהגענו לארץ פיזרו אותנו על פי גילאים לקיבוצים של עליית הנוער. אני הגעתי לקיבוץ שער העמקים, חצי יום למדנו עברית וכל מיני מקצועות וחצי יום עבדנו בקיבוץ. כל ערב היו לנו פעילויות של התנועה. הצטרפו אלינו שם גרעין של נערים בני גילנו מיוגוסלביה אבל החיבור לא היה כל כך מוצלח והם רובם עזבו. הוריי ואחותי הקטנה עלו לארץ ב1950 ועברו לגור בטירת הכרמל אבל אני נשארתי עם הגרעין שלי ולא הצטרפתי אליהם. ב1950 הגרעין שלנו עבר לקיבוץ עין השופט שם הכרתי את צבי בעלי. כשהיינו שם יצאנו לביקור בקיבוץ "דנגור", שכיום נקרא ניר יצחק, הקיבוץ שאני גרה בו. אני זוכרת את הביקור, היו פה 30 איש, כמה צריפים ועגלה אחת, היה כל כך חם ולא הבנו מה יש לנו לחפש שם. שמענו על דנגור שהיה בעבר נירים וננטש ע"י החברים שלו אחרי מלחמת העצמאות והיה לנו ויכוח גדול לגבי המקום. אבל בסופו של דבר עברנו לפה ב1951. הבאנו איתנו עגלה נוספת קראנו לה "דנגורה".

כשהגענו המדריך שלנו אמר לנו "במקום כזה יחיו רק אינטליגנטים או אנשי אדמה, אחרים לא ישרדו פה" התנאים היו מאוד קשים, היו סופות חול נוראיות, תקופת צנע בארץ, לא היה הרבה מה לאכול היינו אוכלים לחם עם שום או עם ריבה מדוללת במים. אבל לא הרגשנו מקופחים, ראינו בזה משימה חשובה של יישוב הגבולות. בהתחלה עבדנו בעיקר בעבודות של הקרן קיימת, נטענו חורשות ושטחים חקלאיים, החום היה נוראי והעבודה היתה ממש קשה. לאט לאט הקיבוץ גדל ונולדו הילדים הראשונים, כשחגגנו את השנה החמישית של הקיבוץ הגיע משה דיין ואמר לנו "אתם ספר הספרים וגשם המגשימים" ודאג שיאשרו לחלקנו לעשות את השירות הצבאי בקיבוץ ולשאר שיעשו שירות מקוצר יותר ואת השאר בקיבוץ כדי שהוא לא יינטש. אני וצבי התחתנו בבאר שבע, אני נישאתי עם טבעת של חברה ואז החזרתי לה אותה, אז לא רציתי טבעת נישואים כעיקרון, כיום אני הולכת עם הטבעת שהיתה של אמא שלי.

כשהייתי בת 21 הייתי בהריון עם שלומית ביטי הבכורה. למועצה היה בית שהיא שכרה בבאר שבע שנקרא "בית החסידה" ולשם עברו אלו שהיו קרובות ללידה כדי שיגורו קרוב לבי"ח. במשך השנים עבדתי בעבודות רבות, הייתי מזכירת קיבוץ בתקופה של מלחמת ששת הימים- זאת הייתה אחריות עצומה ומפחידה. הייתי אחות מספר שנים בקיבוץ ולאחר מכן המרפאת שיניים. במשך שנים רצו שאני אהיה מורה, אבל אני אמרתי שהחינוך הפרונטאלי הוא לא בשבילי, לאחר לחצים התחלתי לעבוד בחינוך לא פורמאלי במכון תיעודלשואה ביד מרדכי, ובסוף יצא שעבדתי שם 7 שנים. הייתי שש פעמים בפולין העברתי סיורים, ואני מאוד מחוברת לעניין, עבדתי בארכיון בקיבוץ ועשיתי פרויקט של תיעודים פה בקיבוץ. לפני 5 חודשים המצב הבריאותי שלי נפגע ומאז אני מתנדבת בארכיון אבל לא עובדת בצורה קבועה. כיום אני אחרי 60 שנה נישואים, 62 שנה חברת קיבוץ, יש לי שלושה ילדים.

המסר שלי הוא:

מהשואה- "עם כל הרוע שהיה אתה צריך, לשמור על צלם אדם ומעבר לזה לא לאמר אם עשו לי, לי מותר לעשות בחזרה- לעולם לא" מהארץ- "תמיד להיות אופטימי ולהשתדל לתרום בכל מה שאתה יכול, ואז תקבל כוח כי אתה מרגיש שיש לה חלק במה שסביבך."

התיעוד המלא בוידאו נמצא בכתובת: <http://youtu.be/AS9AtQ-Yxk8>

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

את השאלון המלא נא לשלוח למשרד לאזרחים ותיקים בדוא"ל: infovatikim@pmo.gov.il

פרטים נוספים ושאלות בטלפון כוכבית 8840*

נא למלא את הפרטים האישיים בנספח ולאשר בחתימתכם את פרסום הסיפור באתר.

יש לשלוח את הנספח בפקס: 02-5605034 או להעבירו סרוק בדוא"ל בצמוד לראיון.